

51. Het blokkeringsrecht geblokkeerd

MR. G. IJPELAAR & MR. L. GOEI

In dit artikel wordt een beschouwing gegeven van de wetsontwikkeling van het informatierecht van de gecertificeerde instelling die de ondertoezichtstelling uitvoert en hoe dit recht zich uitstrekt over informatie die wordt beschermd door de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst. Deze wetsontwikkeling wordt geïllustreerd aan de hand van mogelijkheden die de jeugdbeschermer onder de diverse wettelijke regimes had om een geblokkeerd rapport te deblokken.

Stelt u zich voor: u bent jeugdbeschermer en geeft uitvoering aan een ondertoezichtstelling. Dat betekent dat u verantwoordelijk bent voor het toezicht op de veiligheid en ontwikkeling van een kind. De problematiek in het gezin dat u begeleidt is erg complex en door de diverse belangen die spelen, krijgt u niet helder wat de precieze oorzaak is van de bestaande zorgen om de ontwikkeling van het kind. Daarom kunt u geen inschatting maken van de veiligheid, bepalen welke hulpverlening passend is, waar het kind het best kan wonen of welke beslissingen hiertoe moeten worden genomen. Daarom besluit u om een diepgaand onderzoek te laten verrichten naar deze vragen door een daartoe gekwalificeerde organisatie. Na verloop van tijd hoort u dat het onderzoek is afgerond maar dat deze informatie niet aan u kan worden verstrekt omdat de ouders geen toestemming geven hiervoor. U moet dus beslissingen over het kind nemen zonder een goed en volledig beeld op de situatie.

Dit kwam tot voor kort voor in de praktijk van de jeugdbescherming, maar is hopelijk nu verleden tijd. Met de invoering van de Jeugdwet zijn de regels rond informatie-uitwisseling aan de gecertificeerde instelling die de ondertoezichtstelling uitvoert (hierna: GI) verstevigd. Artikel 7.3.11 Jeugdwet (Jw) biedt de GI de mogelijkheid om bij deskundigen en hulpverleners die bij het gezin betrokken zijn informatie op te vragen over het kind, diens opvoedsituatie of opvoeders. Deze moeten dit delen wanneer de informatie noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Ook wanneer betrokkenen hiervoor geen toestemming geven of wanneer de informant hierdoor zelf zijn geheimhoudingsplicht moeten doorbreken.

Op 19 september 2016 heeft de Rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in een zaak waarin het bereik van dit in-

formatierecht centraal stond.¹ Geldt dit informatierecht ook daar waar sprake is van een blokkeringsrecht² op grond van de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (hierna: Wgbo)? De rechtbank oordeelt van wel. Voor de praktijk van de jeugdbescherming is deze uitspraak van groot belang. Met dit artikel geven we een beschouwing van de wetsontwikkeling van het informatierecht van de GI en hoe dit recht zich uiteindelijk uitstrekte over informatie die wordt beschermd door de Wgbo. Deze wetsontwikkeling illustreren we aan de hand van mogelijkheden die de jeugdbeschermer onder de diverse wettelijke regimes had om een geblokkeerd rapport te deblokken.

Het informatiebelang van de GI

Een GI voert maatregelen van kindbescherming en jeugd-reclassering uit. Een belangrijke kindbeschermingsmaatregel is de ondertoezichtstelling. Wat in dit artikel wordt beschreven vindt plaats binnen de context van een ondertoezichtstelling.

Een ondertoezichtstelling wordt uitgesproken door de kinderrechter wanneer hij vindt dat een kind ernstig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd (artikel 1:255 BW). Een jeugdbeschermer, in dienst bij een GI, houdt vervolgens toezicht op het kind en zorgt voor hulp en steun aan het kind en zijn ouder(s) om de ontwikkelingsbedreiging weg te nemen. Hierbij moet de jeugdbeschermer de ouders zo veel mogelijk zelf de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van het kind laten dragen. Om te bepalen in hoeverre ouders dit kunnen, is het van belang dat de jeugd-

1 Rechtbank Den Haag 19 september 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:11303.

2 Artikel 7:464 lid 2 jo. artikel 7:446 lid 4 BW.

beschermer contact kan leggen en onderhouden met andere professionals om het kind en het gezin heen die relevante informatie hebben over het kind, zijn opvoedsituatie en/of van zijn opvoeders. Wanneer een jeugdbeschermer hier niet over beschikt, kan de situatie van het kind onterecht als veilig of onveilig worden ingeschat. Dit kan tot gevolg hebben dat er onbewust niet-passende (en daarmee niet-effectieve) hulp wordt ingezet.

Om dezelfde reden (de noodzaak van relevante informatie) kan de GI, als er sprake is van bijzondere omstandigheden, zoals tegenstrijdige informatie of belangen of complexe problematiek, een extern forensisch psychodiagnostisch onderzoek (hierna: forensisch onderzoek) aanvragen bij het Nederlands Instituut voor Forensische Psychologie en Psychiatrie.

Forensische onderzoeken en de jeugdbescherming

Forensische onderzoeken zijn onderzoeken waarvan de rapportage gebruikt wordt voor een rechterlijke beslissing. Bijvoorbeeld wanneer een rechter moet beslissen bij welke ouder het kind het best kan wonen, of een omgangsregeling mogelijk is, of een kind weer bij ouders kan wonen na een uithuisplaatsing of een combinatie van dergelijke vragen.³ Een forensisch onderzoek kan een grote bijdrage leveren aan het beantwoorden van deze vragen. Bijvoorbeeld door zicht te geven op de oorzaak van een niet-leeftijdsadequate ontwikkeling en/of stoornis van de jeugdige, een taxatie van de pedagogische mogelijkheden van de ouders in relatie tot de eventuele aangetroffen problematiek van de jeugdige en indien van toepassing in relatie tot eventuele psychische en/of psychiatrische problematiek van de ouders.

Een forensisch onderzoek mag alleen aangevraagd worden als het daadwerkelijk meerwaarde zal opleveren en zal bijdragen aan een gewogen justitiële beslissing.⁴ Als dat het geval is, wordt een aanvraag ingediend bij het NIFP. Een aanvraag, waarin de door de GI geformuleerde vraagstelling van het onderzoek staat omschreven, wordt vooraf met de ouders besproken en door hen (mede)ondertekend. Een forensisch onderzoek is een diepgaand onderzoek waarbij veel (bijzondere) persoonsgegevens van de betrokkenen wordt verwerkt. Het NIFP doet niet zelf onderzoek maar laat dit uitvoeren door een bevoegd forensisch onderzoeker of onderzoeksbureau.⁵ Dergelijke onderzoeken worden betaald door de GI als opdrachtgever en zijn zeer kostbaar, met kosten vanaf € 10.000.

Forensisch onderzoek bij OTS-zaken komt relatief vaak voor. In 2015 gaven de GI's landelijk gezien opdracht voor

618 civiele onderzoeken, gemiddeld 52 onderzoeken per maand. Dit was 89% van het totaal aantal civiele onderzoeksrapporten van dat jaar. De kinderrechter en de Raad voor de Kinderbescherming waren dat jaar verantwoordelijk voor de aanvraag van 5% respectievelijk 3% van het totaal aantal civiele onderzoeksrapporten.⁶ De GI's vragen dus veruit de meeste civiele onderzoeken aan. Dit is niet verwonderlijk. Het is hun taak om kwetsbare kinderen die in hun veiligheid en ontwikkeling worden bedreigd, te beschermen. De output van een ingezet forensisch onderzoek is hier noodzakelijk voor.

Wanneer de ouder met gezag, na afloop van het onderzoek, geen toestemming geeft voor verstrekking van die informatie aan de jeugdbeschermer, en zich daarmee beroept op het blokkeringsrecht op grond van artikel 7:464 lid 2 BW kan de gevraagde informatie in beginsel niet aan de jeugdbeschermer worden verstrekt. De jeugdbeschermer kan op haar beurt de kinderrechter deze informatie niet geven. De kinderrechter kan dan slechts in zijn oordeel meewegen dat de uitkomst van het onderzoek is geblokkeerd en kan daar vervolgens de conclusie aan verbinden dat de uitkomst van het onderzoek niet in het voordeel van de ouder valt en bijvoorbeeld de kinderbeschermingsmaatregelen kunnen verlengen (artikel 22 Rv). Dit levert voor de jeugdbeschermer echter nog geen inhoudelijke informatie op over de noodzakelijke hulp aan het kind. De vraag is wat moet prevaleren, het blokkeringsrecht van de ouder met gezag gestoeld op zijn privacybelang, of het informatierecht van de GI en het belang van het kind op een goede bescherming?

Wat is het blokkeringsrecht?

Het blokkeringsrecht is het recht van de persoon op wie het onderzoek betrekking heeft om als eerste kennis te nemen van bevindingen van dit onderzoek en te besluiten of anderen, onder wie de opdrachtgever, daarvan op de hoogte mogen worden gebracht. Heeft hij of zij daar bezwaar tegen, dan krijgt de opdrachtgever geen gegevens en worden de gegevens als het ware 'geblokkeerd'.

Hoewel een forensisch onderzoek in eerste opzicht niet aandoet als een geneeskundige behandelovereenkomst, is de Wgbo – en het daarin opgenomen blokkeringsrecht – hierop wel van toepassing.⁷ Immers kan onder een geneeskundige behandelovereenkomst onder meer worden verstaan het beoordelen van een gezondheidstoestand. Het beoordelen hiervan kan in opdracht van de patiënt plaatsvinden maar ook in opdracht van een derde, zoals bij een forensisch onderzoek. In dit laatste geval is er volgens de Wgbo sprake van een 'niet-contractuele relatie' tussen de geneeskundige en de patiënt. In artikel 7:464 BW wordt de Wgbo van overeenkomstige toepassing verklaard op de niet-contractuele relatie zolang de aard van de rechtsbetrek-

3 C. Brouwer & J. Kuin, *Juridische kaders voor het gedragsdeskundig onderzoek binnen het personen- en familierecht*. Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie 2011, p.8.

4 Landelijk Kader Forensische Diagnostiek Jeugd, p. 13.

5 Voor meer informatie over het proces van een dergelijke aanvraag en de kwaliteitseisen bij een dergelijk onderzoek, zie: Landelijk Kader Forensische Diagnostiek Jeugd, september 2014 (www.nifpnet.nl) en J. Kuin, S. Moonen, M. Mutsaers & A. Schouten, *Good Practice, Civielrechtelijke rapportage voor NIFP-medewerkers*, 2013, p. 31.

6 Jaarbericht 2015, Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie, p. 7.

7 C. Brouwer & J. Kuin, *Juridische kaders voor het gedragsdeskundig onderzoek binnen het personen- en familierecht*. Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie 2011, p. 35.

king zich daartegen niet verzet. Ons inziens verzet de aard van de rechtsbetrekking zich niet hiertegen in het concrete geval van een forensisch onderzoek in opdracht van een ander dan de onderzochte. De aard van de handeling blijft immers gelijk. Alleen de titel of aanleiding is anders.

Het blokkeringsrecht van betrokkenen bij een forensisch onderzoek vloeit rechtstreeks voort uit het tweede lid van

Met de invoering van de Jeugdwet zijn de regels rond informatieverstrekking aan de GI bij een ondertoezichtstelling dus verstevigd.

artikel 7:464 BW waarin is bepaald dat in het geval van handelingen omschreven in artikel 7:446 lid 4 de persoon op wie het onderzoek betrekking heeft in de gelegenheid wordt gesteld om als eerste kennis te nemen van de uitslag en gevolgtrekking van het onderzoek teneinde te kunnen beslissen of daarvan mededeling aan anderen wordt gedaan.

De ontwikkeling van het informatierecht van de Gecertificeerde Instelling

Om het huidige informatierecht te begrijpen, is het goed om zicht te hebben op diens ontwikkeling in de wet. We schetsen de wetsgeschiedenis en kijken per ontwikkeling welke mogelijkheden er waren voor de jeugdbeschermer om toch te kunnen beschikken over de informatie uit een geblokkeerd forensisch onderzoek.

De Wet op de Jeugdhulpverlening en de Wet op de Jeugdzorg

Het huidige informatierecht van artikel 7.3.11 lid 4 Jw is qua basis terug te voeren op de Wet op de jeugdhulpverlening, de Wjvh.⁸ Bij de invoering van de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (hierna: AMK's) in 2003,⁹ werd in artikel 34c en 34d van bedoelde wet opgenomen dat de AMK's zonder toestemming van degene die het betreft, (bijzondere) gegevens mag verwerken mits uit een melding redelijkerwijs een vermoeden van kindermishandeling kon worden afgeleid. Bij de inwerking-treding van de Wet op de Jeugdzorg (hierna: Wjz)¹⁰ op 1 januari 2005 is deze regeling overgenomen in artikel 53 Wjz.¹¹ Deze bepalingen golden echter alleen voor zover het Bureau Jeugdzorg handelde als een AMK. Voor informatie-uitwisseling met de gezinsvoogd/jeugdbeschermer in het kader van een ondertoezichtstelling, bevatte noch de Wjvh noch de Wjz een uitdrukkelijke regeling. Daar waar het

specifiek informatie-uitwisseling tussen de (jeugd)gezondheidszorg en de jeugdzorg betrof, waren om die reden de algemene regels van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Wgbo bepalend.¹²

Mogelijkheden Bureau Jeugdzorg onder Wjz bij een ondertoezichtstelling?

Als er geen toestemming van de betrokken patiënt was om informatie over het kind of de gezondheidstoestand van de ouder(s) aan de jeugdbeschermer te verstrekken, bood een beroep op 'conflict van plichten' een mogelijkheid om de gevraagde informatie toch te krijgen. Dan probeerde Bureau Jeugdzorg om in gesprek met de betreffende organisatie/behandelaar/onderzoeker de criteria van de Wgbo bij 'overmacht' (het conflict van plichten) te (helpen) onderbouwen. Dit lukte zelden, daar er vaak geen sprake was van acuut levensgevaar voor het kind, maar van noodzakelijkheid van bepaalde informatie voor de begeleiding van het gezin/kind. In de praktijk werd hier dus nauwelijks gebruik van gemaakt.

Een andere mogelijkheid was om de ouder die het rapport blokkeerde, een schriftelijke aanwijzing te geven. Hierin zou staan dat de ouder toestemming moest geven voor het verstrekken van de informatie. Dit had vaak geen resultaat omdat de ouder deze schriftelijke aanwijzing niet opvolgde en de jeugdbeschermer geen directe consequenties aan kon verbinden onder de toen geldende wetgeving. De schriftelijke aanwijzing op zichzelf kon daarnaast niet worden beschouwd als een 'vervangende' toestemming van de ouder met gezag. De jeugdbeschermer had onder de Wjz dus weinig mogelijkheden om een geblokkeerd forensisch onderzoek toch beschikbaar te krijgen.

De Herziening van de Kinderbeschermingsmaatregelen

Met de herziening van de kindbeschermingsmaatregelen werd onder andere de Wjz gewijzigd, zo ook artikel 53 Wjz. De wetgever gaf blijk van een behoefte aan een aanvullende regeling over informatieverstrekking in het kader van ondertoezichtstelling.¹³

Hiermee werd onderkend dat gegevensuitwisseling in de praktijk een probleem was. De jeugdbeschermer kreeg vaak informatie niet omdat de toestemming van de ouder(s) (of het kind) ontbrak. Professionals waren vaak terughoudend om inlichtingen te geven omdat niet duidelijk zou zijn wanneer welke informatie zij wel of niet mochten verstrekken. Door deze onzekerheid en de vrees voor (tucht)klachten of aansprakelijkheidsstellingen voor eventuele schending van privacy - waren ketenpartners niet altijd bereid om informatie te verstrekken.

Door de voorgestelde aanpassing van artikel 53 Wjz werd

8 Wet van 8 augustus 1989, houdende regelen ten aanzien van de jeugdhulpverlening, *Stb.* 1989, 359. Vervallen per 1 januari 2005.

9 Wet van 26 september 2002 tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening in verband met de advies- en meldpunten kindermishandeling, *Stb.* 2002, 515. In werking getreden op 1 juni 2003.

10 Wet van 22 april 2004, houdende regeling van de aanspraak op, de toegang tot en de bekostiging van de jeugdzorg, *Stb.* 2004, 306. In werking getreden per 1 januari 2005 en vervallen per 1 januari 2015.

11 *Kamerstukken II* 2001/02, 28168, nr. 3, p. 75 e.v.

12 Over gegevensuitwisseling tussen jeugdzorg en gezondheidszorg schreef eerder ook mr. dr. V.E.T. Dörenberg, 'Gegevensuitwisseling tussen jeugdzorg en gezondheidszorg', *FJR* 2013, 53.

13 Memorie van Toelichting Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Wet op de jeugdzorg in verband met de herziening van de Kinderbeschermingsmaatregelen, p. 16 e.v.

de beslissingsbevoegdheid van de ouders bij aanvang van de ondertoezichtstelling beperkt, namelijk ten aanzien van het geven van toestemming voor de verwerking van gegevens die de persoon van de minderjarige, diens verzorging en opvoeding of de persoon van een ouder of voogd betreffen die noodzakelijk kunnen worden geacht voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling.¹⁴ Derden zouden, op grond van de voorgestelde regeling, zonder toestemming van de ouders gegevens mogen verstrekken aan de jeugdbeschermer indien dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling.

De Jeugdwet Deze aanvullende regeling kreeg – via de Invoeringswet¹⁵ – per 1 januari 2015 vorm in de Jeugdwet, meer specifiek in artikel 7.3.11 lid 4. In artikel 7.3.11 lid 4 Jw is bepaald dat derden die beroepshalve beschikken over inlichtingen inzake feiten en omstandigheden die de persoon van een onder toezicht gestelde minderjarige, diens verzorging en opvoeding of de persoon van een ouder of voogd betreffen zonder toestemming van de ouders gegevens verstrekken aan de gecertificeerde instelling die de ondertoezichtstelling uitvoert indien deze inlichtingen noodzakelijk kunnen worden geacht voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling.

Met de invoering van de Jeugdwet zijn de regels rond informatieverstrekking aan de GI bij een ondertoezichtstelling dus verstrekt. Artikel 7.3.11 Jw biedt de GI uitdrukkelijk de mogelijkheid om informatie op te vragen bij andere deskundigen en hulpverleners die bij het gezin betrokken zijn. Wanneer de informatie noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling van het kind zijn zij verplicht om deze informatie desgevraagd te verstrekken aan de GI, of uit eigen beweging. Ook als zij geen toestemming hebben van betrokkenen of wanneer zij hierdoor hun geheimhoudingsplicht moeten doorbreken. Bij hulpverleners en deskundigen kan onder meer worden gedacht aan leerkrachten, medewerkers in de kinderopvang of vrijwilligers van een sportvereniging.

Hoewel de wetgever beoogd had (althans de Wgbo niet hiervan uitgesloten had) dit informatierecht ook te laten gelden ten aanzien van professionals die gebonden zijn aan een (medisch) geheimhoudingsplicht zoals huisartsen, schoolartsen, specialisten en medewerkers en artsen in de geestelijke gezondheidszorg, is dit door een technische misslag niet tot uiting gekomen in de wet. Dit kwam doordat artikel 7.3.11 lid 4 Jw door middel van de Invoeringswet Jeugdwet later ingevoegd werd, terwijl artikel 7.3.1 Jw op dat moment nog bepaalde dat artikel 7.3.11 Jw niet zag op handelingen die werden beheerst door de Wgbo.¹⁶

14 Zie hiertoe de voorgestelde wijziging van artikel 53 Wet op de jeugdzorg (artikel III, onderdeel B, Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Wet op de jeugdzorg en de Pleegkinderenwet in verband met herziening van de maatregelen van kindbescherming).

15 Wet van 5 november 2014 tot het wijzigen van een aantal wetten met het oog op de inwerkingtreding van de Jeugdwet, in werking getreden 1 april 2015.

16 Wet van 5 november 2014 tot het wijzigen van een aantal wetten met het oog op de inwerkingtreding van de Jeugdwet (Invoeringswet Jeugd-

Mogelijkheden GI onder de Jeugdwet?

Ondanks het nieuwe uitdrukkelijke informatierecht van de GI veranderde er per 1 januari 2015 niet veel aan de hiervoor geschetste mogelijkheden van de GI om een geblokkeerd forensisch onderzoek te verkrijgen. Ook de nieuwe mogelijkheid die het BW bevat om een schriftelijke aanwijzing te laten bekrachtigen door de kinderrechter, bood geen uitkomst, omdat een dergelijke uitspraak nog geen ‘toestemming’ in de zin van de Wgbo zou betekenen. De nieuwe Jeugdwet en Wet Herziening van de kindbeschermingsmaatregelen boden dus geen mogelijkheden voor de jeugdbeschermer om geblokkeerde forensische onderzoeken te verkrijgen.¹⁷

Verzamelwet VWS 2016

De hiervoor genoemde technische misslag in de Jeugdwet werd via artikel III van de Verzamelwet VWS 2016¹⁸ (hierna: Verzamelwet), gerepareerd door artikel 7.3.1 Jw te wijzigen. Aan het slot van het derde lid van 7.3.1 werd toegevoegd: ‘behoudens artikel 7.3.11, vierde en vijfde lid’. Dit hiervoor reeds besproken vierde lid van artikel 7.3.11, dat de jeugdbeschermer een eigenstandig recht geeft op informatie, werd door middel van deze wijziging van toepassing op elk andere derde met een beroepsgeheim dat voortvloeide uit de Wgbo.

Mogelijkheden GI na de Verzamelwet?

Met de Verzamelwet ontstond er voor de GI – ruim anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Jeugdwet – een volledig instrument: een informatierecht dat het blokkeringsrecht van de Wgbo kan doorbreken.

De rechter scheidt finale duidelijkheid¹⁹

Ook na de Verzamelwet bleek het helaas in de praktijk niet duidelijk hoe het informatierecht van de GI zich verhiel tot informatie die werd beschermd door de Wgbo. Dat blijkt uit de casus uit onze praktijk die aanleiding gaf tot de uitspraak van 19 september 2016.

Met het informatierecht is het belang van het kind gediend en bovendien nadrukkelijk vooropgesteld.

In februari 2016 geeft onze GI opdracht aan een extern – door het NIFP aangewezen – forensisch onderzoeksbureau om onderzoek te doen om antwoord te krijgen op de vraag of twee ondertoezichtgestelde en uithuisgeplaatste kinderen weer bij hun moeder zouden kunnen wonen. Na het onderzoek beriep moeder zich eind 2016 op haar blokkeringsrecht. De GI verzocht het onderzoeksbureau

wet), *Stb.* 2014, 442. In werking getreden 1 januari 2015.

17 Artikel 1:263 lid 3 BW.

18 Wet van 18 mei 2016 tot wijziging van wetten teneinde misslagen en omissie in wetten op het terrein van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport te herstellen (...), in werking getreden per 1 augustus 2016 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2015.

19 Tegen het vonnis is geen hoger beroep ingesteld en het onderzoeksrapport is conform vonnis integraal aan de GI verstrekt.

om op grond van de Jeugdwet en Verzamelwet (artikel 7.3.11 lid 4 Jw) toch bepaalde informatie vrij te geven uit het rapport. Het onderzoeksbureau weigerde dit en stelde zich op het standpunt dat de Jeugdwet op dit punt niet van toepassing was op het werk van het forensisch onderzoeksbureau en zodoende het blokkeringsrecht van de Wgbo prevaleerde. Het geschil werd door middel van een kort

Met de Verzamelwet ontstond er voor de GI – ruim anderhalf jaar na de inwerkingtreding van de Jeugdwet – een volledig instrument: een informatierecht dat het blokkeringsrecht van de Wgbo kan doorbreken.

geding voorgelegd aan de rechter die de GI gelijk gaf. Deze uitspraak geeft duidelijkheid over interpretatieverschillen over het bereik van het informatierecht van de GI. Bijvoorbeeld of een forensisch onderzoeksbureau ook valt aan te merken als een ‘derde die beroepshalve beschikt over inlichtingen’? Volgens de voorzieningenrechter wel. Hij vindt hierbij aansluiting bij de wetsgeschiedenis van artikel 7.3.1 lid 4 Jw waaruit volgt dat aan de desbetreffende bepaling de gedachte ten grondslag ligt dat de medewerker van de GI alle informatie moet kunnen verkrijgen die noodzakelijk is voor de adequate uitvoering van de ondertoezichtstelling. Het ligt volgens de voorzieningenrechter niet voor de hand dat de wetgever een forensisch rapporteur, die immers juist vanwege de aan hem gegeven opdracht onmiskenbaar beschikt over informatie die relevant is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling, van de in het vierde lid genoemde derden-professionals heeft willen uitzonderen.

Ook de vraag of de beschouwingen en adviezen uit forensisch onderzoek ‘inlichtingen’ zijn in de zin van de wet wordt door de voorzieningenrechter voldoende aannemelijk geacht. Het begrip ‘inlichtingen inzake feiten en omstandigheden’ moet volgens hem niet zo beperkt worden uitgelegd dat daar geen – voor de beoordeling van de invulling van de ondertoezichtstelling noodzakelijk geacht – deskundig advies van een gedragsdeskundig rapporteur onder kan worden geschaard. Bovendien mag worden aangenomen dat een rapport niet alleen uit een advies zal bestaan maar voor een overgroot deel ook feitelijke informatie zal bevatten met betrekking tot de persoonlijkheid van de kinderen en de psychische gesteldheid van de ouder. De voorzieningenrechter concludeert, alles overwegend, dat een ingeroepen blokkeringsrecht van de ouder geen beletsel vormt voor afgifte van informatie aan de GI. Het belang van adequate hulpverlening aan minderjarigen moet zwaarder wegen dan het privacyrecht aan de kant van de ouders.

Dit leidt tot de conclusie dat het (civiel) forensisch onderzoek via de Wgbo en daarmee artikel 7.3.1 Jw, onder het bereik van artikel 7.3.11 lid 4 Jw valt én dat het ‘nieuwe’ informatierecht van de GI geldt boven het blokkeringsrecht. Voor het geven van deze inlichtingen is geen toestemming van de betrokkenen nodig en de inlichtingen

kunnen indien nodig met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep worden verstrekt. Het gaat hier om een verplichting informatie te verstrekken.

Wat verwachten we in de toekomst van deze wetgeving in de praktijk?

De totstandkoming van het huidige wettelijke informatierecht van de GI heeft jaren geduurd. Het is nu aan de GI en haar ketenpartners om dit – met het belang van het kind voorop – zorgvuldig ter hand te nemen en uit te voeren. Het geeft de professionals in ieder geval meer duidelijkheid over de mogelijkheid om informatie aan de GI te kunnen verstrekken en vergemakkelijkt hopelijk de samenwerking tussen hulpverleners en de GI. Het informatierecht betekent niet dat nu alle informatie over een kind, diens opvoedsituatie of diens opvoeders aan de jeugdbeschermer moet worden gegeven. Het mag alleen gaan om informatie die noodzakelijk is voor de uitvoering van de ondertoezichtstelling. Dit is het geval als de informatie kan bijdragen aan het voorkomen of verminderen van een bedreiging in de ontwikkeling van het kind. Hierbij mag van de jeugdbeschermer worden verwacht dat deze zorgvuldig nadenkt over welke informatie noodzakelijk is om te betrekken in het hulpverleningsplan en dat hij dit ook kan uitleggen en onderbouwen aan de professional bij wie hij de informatie opvraagt.

Wij verwachten dat het informatierecht steeds meer bekend en ingebed zal raken in de praktijk. De gegevensuitwisseling tussen de GI en ketenpartners, specifiek de ketenpartners die worden gereguleerd door de Wgbo, zal – in het belang van het kind – naar verwachting steeds soepeler verlopen.

Wat merkt het kind hier nu eigenlijk van?

In zijn dagelijkse leven zal het kind wellicht niet veel merken van het nieuwe informatierecht en gegevensuitwisseling tussen betrokken professionals en de jeugdbescherming. Maar het draagt wel degelijk bij aan zijn welzijn. Met de verkregen informatie kunnen besluiten over zijn veiligheid zorgvuldiger en vollediger worden genomen. Met het informatierecht is het belang van het kind gediend en bovendien nadrukkelijk vooropgesteld.

Over de auteurs

Mr. G. Ijpelaar en mr. L. Goei zijn beiden werkzaam als senior jurist bij Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering.